

5. Hotsdyner A.L. Muzykalnaia psykholohyia / A.L. Hotsdyner. – М.: Ma-4. hyst, 1993. – 315 s.

The article analyzes the problems of artistic communication through the prism of the professional training of the future music teacher. The basis of communication in the system of music education is the exchange of artistic information and creative activity. The essence and specifics of communication processes in musical art and education are revealed. The main types of musical communication are described, which include the musical creativity, musical performance and musical perception. The priority of the dialogical principle in the process of knowing and reproducing of musical phenomena is grounded, the differences between explanations and understanding are outlined. Intonation is seen as a determining factor in musical communication. The problems of acquiring the experience of musical-performing interpretation are highlighted. In this regard, attention is drawn to the need to study the preconditions and factors for the formation of the author's concept. The individual-personal character of musical phenomena perception processes is revealed, which is defined as a way of interaction of man with the world. The importance of motivational and value orientations for the formation of an independent, artistically developed creative personality of the future teacher is emphasized.

Keywords: communication, musical art, professional preparation, creative activity, interpretation, musical composition, cognition.

УДК 378.064.3(477+510):784.96

Чень Цзяньїн

ЗМІСТ КОМУНІКАТИВНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ УКРАЇНИ ТА КИТАЮ У ВОКАЛЬНО-АНСАМБЛЕВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

У статті актуалізовано проблему формування комунікативних умінь студентів України і Китаю; акцентовано увагу на мовних та етнокультурних відмінностях, що впливають на якість комунікативного процесу як у навчальній, так і у виконавській діяльності вокального ансамблю. Розроблено структуру комунікативних умінь студентів України і Китаю, що складає: мотиваційний, перцептивний, інформаційний, інтерактивний, експресивний змістові блоки. Кожен блок містить відповідні уміння, котрі сприяють формуванню нових взаємин, дієвому ставленню не лише до вокально-ансамблевої діяльності, а й до себе в цій діяльності. Враховано необхідність усвідомлення студентами відмінностей національної специфіки комунікативного процесу України та Китаю, що знаходить прояв у вмінні орієнтуватись в етнокультурних невербальних особливостях міжособистісної комунікації. Детально розкрито комплекс психологічних механізмів, що становлять підґрунтя комунікативних умінь, зокрема афіліацію, ідентифікацію, сприйняття, розуміння, емпатію, рефлексію, невербальну поведінку, психологічний контакт, встановлення і врахування особистих меж, фасцінацію тощо.

Ключові слова: структура комунікативних умінь, змістові блоки, вокально-ансамблева діяльність, національна специфіка комунікативного процесу, психологічні механізми міжособистісної комунікації.

Сучасні процеси інтеграції України у європейський науковий та освітній простір детермінують підвищення вимог до підготовки фахівців у вищих педагогічних навчальних закладах. Нагальною постає потреба у підготовці комунікативної особистості, спроможної підтримувати діалог та успішні взаємини з представниками різних етнокультур. Сьогодні в багатьох вищих навчальних закладах України здійснюється підготовка студентів з Китаю, котрі стикаються з проблемою складності комунікації з українськими студентами. Це відбивається не лише на взаєминах, а й на якості виконавської діяльності, зокрема ансамблевої. У цьому контексті актуалізується підготовка вокального виконавця, майбутнього вчителя музичного мистецтва, здатного до комунікативної взаємодії у системі

«композитор – виконавець – слухач», «виконавець – виконавець», «виконавець – керівник». Відтак актуалізується проблема визначення сутності та структури комунікативних умінь студентів України та Китаю.

Комунікативні уміння вивчали Ю. Жуков, С. Макаренко, Л. Петровська, Т. Трофімова, Ю. Ємельянов. Дотичними до цієї проблеми були праці, присвячені питанням фахової підготовки майбутнього вчителя музики, зокрема О. Апраксіної, А. Козир, Л. Масол, С. Мельничука, О. Олексюк, В. Орлова, Г. Падалки, О. Ростовського, В. Шульгіної, О. Щолокової. Вивченню комунікативної компетентності присвячено дослідження Є.Проворової. Комунікативні уміння особистості, їх структура та зміст розглядалися науковцями в різних сферах діяльності (Т.Шепеленко, Д.Годлевською), а комунікативні уміння майбутнього вчителя музики у процесі вокально-хорової підготовки досліджувала Л.Василевська-Скупа.

Разом з тим, взаємини студентів України і Китаю мають свою специфіку як у навчальному процесі, так і у вокально-ансамблевій діяльності, тоді як у науковій літературі цю специфіку та відповідно структуру комунікативних умінь висвітлено недостатньо.

Мета статті – представити сутність та структуру комунікативних умінь студентів України і Китаю в умовах діяльності вокального ансамблю.

Аналіз наукової літератури, де висвітлюється категорія «комунікативні уміння» уможливив визначення цього поняття як психологічно обумовленої здатності особистості до усвідомлених цілеспрямованих дій у встановленні та підтримці успішних взаємостосунків та спілкування із представниками різних етнокультур у спільній навчальній та музично-виконавській діяльності.

На основі аналізу теорій комунікації, а також існуючих структур комунікативних умінь, представляємо блочну структуру комунікативних умінь студентів України і Китаю. Основними змістовими блоками стали: мотиваційний, перцептивний, інформаційний, інтерактивний та експресивний. Кожен блок має у складі елементи, що відображають зміст умінь.

Основою успішної взаємодії та спілкування є взаєморозуміння, що надзвичайно важливо для успішної вокально-ансамблевій діяльності студентів при визначенні спільної мети, розучування і виконання певного твору, виступу на відповідальному конкурсі тощо. Успіх комунікативного акту, в першу чергу, залежить від мотивації. Першим елементом *мотиваційного блоку* комунікативних умінь вважаємо уміння визначати потребу, намір та мету спів дії ансамблю. Так, вокально-ансамблева діяльність, як комунікативний процес, визначається бажаннями, прагненнями, домаганнями. Домагання детермінують рівень майбутніх дій при рішенні знайомої задачі, якого студент, що знає свій попередній досвід, прагне досягнути. Крім рівня домагань надзвичайно важливим є своєрідний мотиваційний стан студента, пов'язаний з потребою у спілкуванні, в емоційних контактах, тобто афіліація [3, с.19]. У нашому дослідженні вокальний ансамбль є тим середовищем, яке може надзвичайно позитивно вплинути на підтримку та задоволення даної потреби в різних умовах – під час навчання, простого спілкування, репетицій, під час виступів та екзаменів.

Задоволення мотиваційної потреби афіліації можливо лише за умови спрацювання механізму соціалізації при входженні у колектив – ідентифікації. Цікавим видається розуміння ідентифікації як процесу і результату самоототожнення з іншими, основою якої є стійкий емоційний зв'язок та колективна ідентифікація. У першому випадку ідентифікація – це емоційно-когнітивний процес неусвідомлюваного ототожнення студентом себе з іншою особою. Таким іншим може бути інший учасник ансамблю, диригент, група, весь ансамбль, музичний образ, що виконується. Процес ототожнення відбувається шляхом самозанурення або самоперенесення у простір (поле, обставини) іншого із опануванням його особистісних смислів. Такий механізм сприяє моделюванню смислового поля учасника комунікаційного процесу, сприяє взаєморозумінню та відповідній поведінці.

Ідентифікація, як механізм взаєморозуміння, виступає способом розуміння іншого через усвідомлене чи несвідоме уподібнення його характеристикам, ознакам, що стають частиною власного внутрішнього світу разом з прийнятими нормами цінностями і зразками.

Таким чином відбувається засвоєння зразків поведінки значимих інших, формується «над-Его» (Super- Ego). Ідентифікація зі значимим іншим (у нашому випадку значимим може бути керівник колективу, викладач, успішний студент, художній образ чи персонаж, композитор чи виконавець) є одним з найважливіших механізмів не лише комунікативного процесу, а й особистісного зростання, позаяк, зазначає Титаренко, саме значимий інший (справжній чи уявний) встановлює з особистістю сердечні взаємини, виявляє співчуття, щире зацікавлення, підтримку та увагу [3, 39]. Отже, другим елементом мотиваційного блоку комунікативних умінь ми вважаємо уміння усвідомленої ідентифікації себе у взаємодії з іншими.

Перцептивний блок комунікативних умінь ґрунтується на поняттях «емпатія» та «рефлексія». Термін «емпатія» німецькою вперше прозвучав 1873 року в праці Роберта Фішера «Оптичне відчуття форми: внесок до естетики». Аналізуючи німецьку наукову спадщину, Т.Карягіна зазначає, що відповідне дієслово «вчуватися» з'явилося раніше, а саме з другої половини XVIII століття у творах німецьких романтиків, які говорили про процес вчування у творі мистецтва та природу [2, 18]. Такої ж думки дотримувався Т. Ліппс, який у своїй концепції естетичного виховання саме через «вчування» описує процес сприйняття та розуміння творів мистецтва, об'єктів природи, а пізніше – і людини [6].

Гуманістична психологія надала новий поштовх розвитку уявлення про емпатію. З легкої руки К. Роджерса емпатія стала предметом наукового інтересу не лише психотерапевтів, а й педагогів, соціологів та ін. К. Роджерс вбачав в емпатії спосіб співіснування з іншою людиною шляхом входження в її внутрішній світ і комфортного перебування в ньому, залишаючись чутливим до постійних чуттєвих змін, що відбуваються в іншій людині. Науковець також називає емпатією «тимчасовим проживанням життя іншого, просування в ньому обережно, тонко, без осуду того, що інший мало усвідомлює» [7, 16].

У сучасній психологічній літературі емпатія розглядається у двох ракурсах: як емоційна чуйність, здатність до емоційного відгуку, співчуття, співпереживання; як пізнання внутрішнього світу інших шляхом занурення у почуття [3, 148]. Акт емпатії можливий лише за умови відчуття співрозмовником вашого розуміння, бачення і слухання/чуття. Ознаки цього простежуються у тому що ви говорите, робите, якою є в цей час ваша міміка, рухи, жестах, дії.

Емпатія є важливою складовою комунікативної взаємодії, спілкування та мотивації поведінки студентів у процесі навчання, репетицій та виступів вокального ансамблю. Однак, цей процес неможливий за відсутності усвідомлення власних почуттів, переживань, станів, потреб і прагнень. У цьому контексті актуалізується перцептивний механізм *рефлексії*. Reflexio (з латини – відображення, відбиття) розглядається в психології у трьох аспектах, як: вид пізнання, де об'єктом спостереження є сама особистість; розмірковування, аналіз власного психічного стану; процес дзеркального взаємного відбиття одне одного, усвідомлення людиною того, як вона сприйнята чи оцінена іншими. Всі три аспекти є надзвичайно важливими у становленні особистості. Проте, у контексті нашого дослідження особливої ваги набувають останні два погляди. Усвідомлення власних почуттів, переживань і ставлень до іншої людини та до музичних творів, що виконуються ансамблем, стає не лише основним перцептивним механізмом, а й лягає в основу формування нових взаємин, що сприяють дієвому ставленню не лише до самої вокально-ансамблевої діяльності (до спілкування, чи виступу), а й до себе в цій діяльності. Таки чином, *перцептивний блок комунікативних умінь* складають: уміння уважно слухати та сприймати вчинки людей з їхньої позиції; уміння приймати власні почуття та почуття інших.

Інформаційний блок комунікативних умінь передбачає усвідомлення студентами відмінностей національної специфіки комунікативного процесу різних країн, зокрема України та Китаю. До цього блоку ввійшли елементи, що відображають шлях інформації у спілкуванні та трансляванні музичних творів: організація мовлення та невербальна поведінка.

Організація мовлення передбачає уміння чітко та зрозуміло висловлюватись рідною та іноземною мовами, володіння фаховою термінологією, уміння вести діалог та дотримуватись певного стилю мовлення. Чітке та зрозуміле мовлення рідною чи іноземною мовами є дуже важливим елементом комунікативних умінь, оскільки він пов'язаний з вербальним спілкуванням, що дозволяє юнакам правильно зрозуміти одне одного. Таке уміння передбачає здатність швидко формулювати думки та чітко, ясно їх висловлювати. Для успішної та зрозумілої вербалізації певної інформації важливим є також грамотність мовлення, вміння будувати речення, витримувати паузи та інтонаційно забарвлювати мову в залежності від ситуації спілкування.

Цікавим фактом є той, що китайські студенти отримували таку освіту, де акцент здійснювався на двох видах мовної діяльності – письмі та читанні. Тож китайські студенти на основному етапі навчання виявляються неготовими до спонтанного мовлення та сприймання інформації на слух[5].

Ще однією складовою організації мовлення в інформаційному блоці комунікативних умінь є уміння вести діалог та дотримуватись певного стилю мовлення. Цей елемент вимагає уміння швидко орієнтуватись у ситуації спілкування та підбирати відповідний стиль мовлення, також уміння говорити та слухати співбесідника, що складають основу продуктивного діалогу, який передбачає постійну взаємодію між комунікатором та реципієнтом. У цьому контексті важливою є специфіка мовлення китайців, позаяк їх стиль мислення, манера аргументації і способи вираження точки зору значно відрізняються від європейських, зокрема українських. Харківські науковці вбачають походження цього явища в історії Китаю, в духовних та етичних концепціях, що беруть початок ще за Конфуція, та з часом заклали основу національного характеру. Підґрунтям етичних норм є правило – приховувати власні почуття, що переважно виявляється в мовній комунікації. Характерною особливістю останньої саме у китайському середовищі є передача інформації непрямим шляхом, за допомогою підтексту та іномовлення. Найяскравіше це проявляється при оперуванні поняттями: почуття, оцінки, взаємини. Зміст подібної комунікації буде збагачений крилатими висловами, цитатами, метафорами. Для китайського студента така форма сприйняття і передачі інформації є природною і невимушеною [4].

Студент, що співає у вокальному ансамблі, має розуміти вказівки керівника, концертмейстера, висловлення інших. Учаснику вокального ансамблю, незалежно від того, яка мова є основною у спілкуванні, надзвичайно важливою стає вокально-виконавська термінологія, без знання якої неможлива успішна діяльність вокального ансамблю. Розширення тезаурусу студентів допоможе їм збагнути стилістичні особливості музики й текстів певної епохи та стилю.

Другим елементом інформаційного блоку комунікативних умінь є *невербальна поведінка*. Основними складовими невербальної поведінки є міміка, жести, поза, «контакт очей». Невербальна поведінка доповнює вербальну, дає нам змогу краще зрозуміти людину, її душевний стан як у процесі спілкування, так і під час виступу. Крім того, великого значення набувають невербальні засоби при взаємодії з учасниками ансамблю під час співу. Одночасне ансамблеве виконання передбачає наявність повного невербального контакту учасників одне з одним. Саме тут виникають певні складнощі, адже невербальна мова українських та китайських студентів дещо відмінна.

Для китайців властивим є імпліцитний характер висловлювання, важливість невербального мовлення у вигляді сигналів очима, жестами, а також чітка заборона на висловлення незадоволення [4]. У цьому контексті комунікативними вміннями стають: уміння використовувати невербальні засоби (міміка, пластика, жести, поза, відстань, контакт очей); уміння орієнтуватись в етнокультурних невербальних особливостях міжособистісної комунікації.

Інтерактивний блок комунікативний умінь студентів України та Китаю містить: уміння встановлювати контакт та налагоджувати зворотній зв'язок; уміння самоконтролю у спілкуванні та врахування фізичних та психологічних меж.

Відомо, що для спілкування характерні певні форми комунікативних дій: наслідування, діалог, керування/виконання. У нашому дослідженні основною формою комунікативної дії стає контакт, що складається з трьох основних типів: контакт зі слухачем (те, що відповідає наслідуванню) – виконання, зворотній зв'язок, оплески; контакт з учасником ансамблю та концертмейстером – вербальний та невербальний, співдія при виконанні; контакт – керування/підлеглі (виконавці) діяльністю.

Уміння встановлювати контакт та налагоджувати зворотній зв'язок передбачає виявлення інтересу до співбесідника, тим самим допомагаючи розкритись йому у ході спілкування. Щоб налагодити взаєморозуміння у стосунках потрібно вміти висловлювати власні думки та почуття, тоді під час спілкування не виникатиме недомовок, непорозумінь. Адже змістом спілкування є все, що пов'язане з особистістю та її інтересами. І саме уміння точно виразити своє ставлення до партнера допоможе встановити якісні стосунки або ж припинити небажані контакти. Встановлення тісного зворотного зв'язку як у звичайному контакті, так і у виконанні вимагає від комуні кантів правдивості взаємодії. Вимога чесності обумовлена необхідністю спільної діяльності людей в процесі соціальної практики, взаємній координації їх дій і потребами повсякденного життя. Все це залежить від системи моральних цінностей. Стосунки побудовані на чесності матимуть міцну основу, та тісний емоційний зв'язок, цінуватимуться обома членами комунікаційної взаємодії. Цікавим фактом, є той, що для студентів з Китаю чесність у взаєминах високо цінується лише в контакті з родиною. При цьому менше цінується тримання слова (виконання обіцянок), що є беззаперечною моральною настановою у сучасному світі [1, с. 288] . Натомість, для них першорядним залишається «збереження обличчя», «втрата обличчя», тобто суспільної значимості.

Уміння самоконтролю у спілкуванні та врахування фізичних та психологічних меж передбачає розуміння наявності особистих меж, а також їхньої етнокультурної специфіки. Для успішної діяльності вокального ансамблю велике значення мають не лише фізичні межі, й емоційні, а також межі особистого простору та межі часу – пунктуальності.

Останній блок комунікативних умінь – *експресивний*. До нього входять уміння володіти власним емоційним станом та уміння психологічно налаштуватись на ситуацію; володіння виразним мовленням та виконанням вокальних творів. Уміння володіти власним емоційним станом передбачає впевненість, стійкість поведінки, врівноваженість, здатність зберігати спокій у конфліктних ситуаціях та під час виступів. Уміння психологічного налаштування на потрібну ситуацію базується на здатності людини не втікати від проблем, а вирішувати їх. Це уміння пов'язане з умінням володіти власним психологічним станом, оскільки від розуміння свого настрою, залежить і здатність налаштуватись на ситуацію, що складається.

І, нарешті, останнє уміння - володіння виразним мовленням та виконанням вокальних творів. Виразне мовлення полягає не лише у здатності виразно емоційно говорити, а й в умінні дивитись в очі співбесіднику, показуючи, що ви з ним чесні, прихильні до нього, готові йти на контакт, доповнювати вербальне повідомлення мовою жесту та поз. Слід звертати увагу на невербальну мову інших та намагатись слідкувати за своєю, оскільки вона може розповісти про людини набагато більше, ніж слова. При передачі текстової, музичної інформації використовується спеціально організований вербальний та невербальний вплив - фасцінація (зачарування). Існує акустична, семантична, ритмічна форми впливу. Якщо у спілкуванні між учасниками такий вплив може бути спеціально організованим, то у процесі виконання вокальних творів відбувається передача музичної інформації, що супроводжується безпосереднім та природнім впливом на емоційний стан і поведінку слухача. [3, с. 141]

Таким чином, компонентами комунікативних умінь студентів України та Китаю виділено 5 змістових блоків: мотиваційний, перцептивний, інформаційний, інтерактивний та експресивний. Кожен з блоків включає певні комунікативні уміння, без яких неможливе якісне виконання вокальних творів, налагодження добрих стосунків між студентами різних етнокультур та успішної виконавської діяльності вокального ансамблю.

Література

- 1.Божко Н. М. Особливості адаптації студентів з Китаю до навчального процесу у вищих навчальних закладах України / Збірник наукових праць «Педагогіка та психологія». – Харків, 2016. – Вип. 53. С. 283-290 .
- 2.Карягина Татьяна Дмитриевна. Эволюция понятия «эмпатия» в психологии. 19.00.01 – Общая психология, психология личности, история психологи. Диссертация на соискание ученой степени кандидата психологических наук. Москва – 2013.
- 3.Психологія особистості: Словник-довідник / За ред. П.П.Горностая, Т.М.Титаренко: Рута,2001. – 320 с.
- 4.Учет этнопсихологических особенностей студентов-иностранцев при обучении в ВУЗе/ Ластовка А.П., Н.И.Нагайцева, Снегурова Т.А., Харьков. - Электронний репозитарій Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут" (eNTUKhPIIR) Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/20587/1/2013_Lastovka_Uchet_etnopsikhologicheskikh.pdf
- 5.Чу Шуся. Речевые средства выражения коммуникативного дискомфорта в межкультурном деловом общении. Диссертация на соискание ученой степени кандидата филологических наук / Чу Шуся. – Санкт-Петербург, 2014. – 175 с.
- 6.Goldstein A. P., Michaels G. Y. Empathy development training, consequences. New Jersey London, 1985. 287 p.
- 7.Rogers C. Client-centered therapy. Comprehensive Textbook on Psychiatry. 5 ed. / Kaplan H.I., Sadock B.J. (Eds.) Baltimore Williams & Wilkins, 1988. P. 3 – 40

References

1. Bozhko N. M. Osoblyvosti adaptatsiyi studentiv z Kytayu do navchal'noho protsesu u vyshchikh navchal'nykh zakladakh Ukrainy / Zbirnyk naukovykh prats' «Pedahohika ta psykholohiya». – Kharkiv, 2016. – Vyp. 53. S. 283-290 .
2. Karyagina Tat'yana Dmitriyevna. Evolyutsiya ponyatiya «empatiya» v psikhologii. 19.00.01 – Obshchaya psikhologiya, psikhologiya lichnosti, istoriya psikhologi. Dissertatsiya na soiskaniye uchenoy stepeni kandidata psikhologicheskikh nauk. Moskva – 2013.
3. Psykholohiya osobystosti: Slovnyk-dovidnyk / Za red. P.P.Hornostaya, T.M.Tytarenko: Ruta,2001. – 320 s.
4. Uchet etnopsikhologicheskogo osobennostey studentov-inostrantsev pri obuchenii v VUZe / Lastovka A.P., N.I.Nagaytseva, Snegurova T.A., Khar'kov. - Elektronnyy repozitariy Natsional'nogo tekhnicheskogo universiteta "Khar'kovskiy politekhnicheskiy institut" (eNTUKhPIIR)
5. Chu Shusya. Rechevye sredstva vyrazheniya kommunikativnogo diskomforta v mezhkul'turnom delovom obshchenii. Dissertatsiya na soiskaniye uchenoy stepeni kandidata filologicheskikh nauk / Chu Shusya. – Sankt-Peterburg,2014. – 175 s.
- 8.Goldstein A. P., Michaels G. Y. Empathy development training, consequences. New Jersey London, 1985. 287 p.
- 9.Rogers C. Client-centered therapy. Comprehensive Textbook on Psychiatry. 5 ed. / Kaplan H.I., Sadock B.J. (Eds.) Baltimore Williams & Wilkins, 1988. P. 3 – 40

Chen Jianying. THE CONTENT OF THE UKRAINIAN AND CHINESE STUDENTS' COMMUNICATIVE SKILLS IN THE VOCAL ENSEMBLE ACTIVITIES. *The article actualized the problem of formation of communicative skills of Ukrainian and Chinese students; emphasis is placed on language and ethno-cultural differences that affect the quality of the communicative process both in learning and in performing activities. The structure of communicative skills of Ukrainian and Chinese students' is developed: motivational, perceptual, informational, interactive, expressive content blocks. Each block contains appropriate skills that contribute to the formation of new relationships, effective attitude not only to the vocal-ensemble activity, but also to itself in this activity. The need for students to be aware of the differences in the national specifics of the communicative process of different countries, in particular, Ukraine and China, is manifested in the ability to orientate itself in ethnocultural nonverbal features of*

interpersonal communication. The complex of psychological mechanisms, which form the basis of communicative skills, is described in detail: the affiliation, identification, perception, understanding, empathy, reflexion, nonverbal behavior, psychological contact, establishment and consideration of personal limits, fading, etc.

Keywords: *structure of communicative skills, content blocks, vocal-ensemble activity, national specificity of communicative process, psychological mechanisms of interpersonal communication.*

УДК 378.016:78.087.68 (043)

Юань Кай

ДІАГНОСТИКА ФОРМУВАННЯ ВИКОНАВСЬКОЇ СТАБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

Стаття розкриває діагностичний етап формування виконавської стабільності студентів факультетів мистецтв педагогічних університетів. На констатувальному етапі дослідження відповідно з розробленими компонентами, подаються критерії та показники досліджуваного феномену.

У статті критерієм мотиваційно-оцінного компонента визначено спрямованість майбутніх учителів музичного мистецтва на виконавську діяльність, змістовно-операційного – наявність і рівень теоретичної та практичної підготовленості до виконавської діяльності, прогностично-діяльницького – міра прогнозування результатів власної публічної діяльності та регулятивно-виконавського – ступінь володіння власним емоційним станом та міра саморегулювання.

Проведен едіагностування дозволило засвідчити недостатнє розуміння студентами поняття «виконавська стабільність» та перевагу середнього та низького рівнів сформованості означеного феномена.

Ключові слова: *діагностування, сформованість виконавської стабільності, майбутні вчителі музичного мистецтва, компоненти, критерії.*

Особливе місце в системі фахових дисциплін у процесі підготовки майбутнього вчителя музики відводиться виконавським дисциплінам, специфікою яких є володіння різноманітними знаннями та умінями, що в свою чергу дозволило би майбутньому фахівцю музичного мистецтва успішно вести виконавську діяльність різних напрямків: диригентську, вокальну, інструментальну.

Виконавська діяльність майбутнього вчителя музики - це творча інтерпретація художнього смислу твору, наповнення особистими почуттями, відтворення авторського задуму згідно власному уявленню. Аналіз виконавської діяльності з позицій психології, дає право характеризувати її як напружену, багатоаспектну, складно організовану структуру в різних вимірах виконавства, а це виносить на перший план проблематику деяких аспектів, які можна характеризувати як стійкість, саморегуляцію, надійність виконання. Ці аспекти в виконавській підготовці майбутніх фахівців музичного мистецтва розглядали такі дослідники як Л.Бочкарьов, Ю.Лисюк, Ю.Цигарелли, Н.Щетинська, Д.Юнік та інші.

Різні види виконавської діяльності мають кінцевий вихід у прилюдних виступах (заліки, екзамени, концерти, конкурси), що потребує значних емоційних та фізичних напружень. Кожен виступ на публіці завжди визиває хвилювання, яке може як значне погіршити результат виступу або навпаки, стимулювати творчий потенціал та бути кращим ніж в процесі підготовки.

Необхідність орієнтації виконавської діяльності на індивідуальний, особистісний підхід, потребують переосмислення змісту, методів прийомів підготовки студентів до публічних виступів.

Феномен виконавської стабільності досліджувався в таких працях відомих дослідників і виконавців Л.Баренбойм, О.Гольденвейзера, Г.Когана, Г.Нейгауза та інших. За